Svenska Ishockeyförbundet

Elitkurs

Tema: coaching och ledarskap

Hur, från en Huvudtränares position, inkludera unga spelare i A – laget.

Av Morgan Andersen, andersen@fagerliveien.com

Handledare: Göran Lindblom

2010-05-25

Sammanfattning

Jag uppfattar att detta dokumentet tar för sig både området Ishockeyspelet – taktik/träningsmetodik på is och ledarskap och coachning. Att hitta svar på hur tränare och klubbledare tänker och jobbar rundt utveckling och inkludering av unga spelare på elitnivå, även där det finns stora krav til resultat, är av stort interesse för mig. Jeg har forsökt att hitta svar på hur genomtänkt utvecklingen av spelare som Mads Zuccarello Aasen(New York Rangers), Martin Røymark (Timrå Ik) och Matthis Olimb (Västra Frölunda) har varit i från barnsben i Norge till Svensk och internationell topphockey. Finns det en helhetlig tanke rundt deras framgångar? Jag intervjuar spelarna själva, for att se om det har varit en helhetlig strategi rundt deras utvekling? Jeg intervjuar dom private hockegymnas som hela tiden utvecklar unga Norska spelare till spel i utlandet om deras strategi för spelarutveckling.

Jag har studerat Skellefteå AIK för att hitta deras strategi kring sin ungdomssatsning och inkludering av många spelare under samma tid i Elitserien. Vad är orsakerna till att dom nu har upp till åtta juniorer med i et SM slutspel på samma gång? Är detta et resultat av många års genomtänkt satsning på unga spelare? Har satsningen på unga spelare sitt ursprung i dårlig klubbekonomi? Eller har deras satsning varit strategisk i förhållande till för eksempel tillhörighet i lokalsammhället? Vilken dokumentation har klubben lagt till grund för deras satsning? Anställs A-lagstränaren med klara riktlinjer i förhållande ungdomssatsningen?

USA har dom sista åren, om man ser på resultat i U18 och U20 VM, varit kanske världens fremsta nation innom utvecklingen av ungdomshockey. Dom spelar också en ekstremt offensiv ishockey, där dom är väldigt duktiga på omställningar med och utan puck. Jag har forsökt hitta information om hur dom tänker helhetlig i deras utveckling av unga elitspelare.

En del av dokumentet är vidgat till ledarskap och coaching, som går på hur man tänker helhet rundt utvecklingen av en ung spelare, i deras vardag, som innehåller skola, träning, matcher, kosthold. När det gäller coachningen/träningen av unga spelare, har dessa haft tränare med mod att sattsa på dom på bekostnad av kortsiktiga resultat? Och är dessa tränare anställda med detta som mål?

I Synnerhet ligger det god dokumentation till grund for utvecklingen av unga spelare? Et tema som då kommer upp är tema utbildningsprogram från hockeyskolan, en Spelbok som arbetsinnstruks, och en helhetlig utvecklingsplan for föreningen. Jag har sökt dokumentation i förhållande till den utveckling som har skett i områden nämt ovanför.

Innehållsförteckning

1. **Innledning**
2. **Bakgrund**
3. **Syfte och frågeställningar**
4. **Genomförande och metod**
5. **Resultat**
6. **Diskussion**

Referenslista

Bilagor

1.Innledning

Som sportssjef och huvudtränare i Stjernen Hockey jobbar jag dagligen med att bygga upp en klubb sportsligt, en klubb som har goda traditioner i Norsk ishockey sen 1970 talet. Dom senaste åren uppfatttar jag att klubben har förlorat sitt fokus på utvecklingen av unga spelare. Detta har resulterat i att man hämtat många importspelare nationalt och internationalt. Resultaten är många utskiftningar år för år och få lokala spelare, som har gjort att publiken sviker klubben, och satsningen har gett en dårlig ekonomi . Mitt jobb är därför bland annat att bygga en helhetlig grund för utveckling av unga elitspelare, där klubbens huvudmålsättning är att få fram et antal spelare varje år, som kan spela national och international topphockey. I klubbens utbildningsfilosofi ligger nu Hockeyens ABC och et eget privat ishockeygymnas i samarbete med WANG Toppidrett.

Det är därför med stort interesse jag forsöker hitta svar på vad dom som lyckas få fram unga elitspelare gör för att lyckas.

Jag har bakgrund som ishockeyspelare på national och international nivå. Jag har jobbat som klubbdirektör och sportsdirektör innom fotbollen på elitenivå genom fem år i FC Lyn Oslo och Fredrikstad FK i Norska Elitserien. Innom båda idrotter har jag stött på samma problemställning. Hur ska vi kunna utveckla unga spelare till elit/international nivå, på samma tid som våran omgivningen kräver att vi levererar resultat?

Hockey, världens snabbaste lagspel, är et fantastisk spel som ständigt är i stor utveckling. Genom VM för U18 och U20 ser vi hur den framtidiga seniorhockeyen vill se ut, och det är därför väldigt interessant att se hur dom som leder utvecklingen i sitt land tänker rundt detta ämnet och vilka verktyg dom använder i vardagen.

2.Bakgrund

Jag vill att mitt arbete ska resultera i att jag som sportschef och tränare dagligen är genomtänkt på hur jag strategisk jobbar när jag skolar inn unga spelare i elitserien. Jag vill att den klubb jag jobbar för ska ha nytta av detta dokument, att mitt helhetliga arbete kan ligga till grund för utvecklingen av unga spelare i klubben, att dokumenten kan revideras och vidareutvecklas i framtiden. Jeg vill att detta dokument kan göra nytta för olika klubbar och hockeygymnas, som lever av att utveckla unga elitspelare. Jag hoppas dokumentet kan vara till nytta och vara en tankeställare för hockeyfamiljen i Norge och Sverige.

2.1 Vision och målsätting

Vilka visioner har USA Hockey? USA vill ha fler lisensierade ungdomsspelare än Canada innom 10 år, 100.000. Dom vil att deras 40-50 traditionelt bästa ungdomsorganisationer änvänder deras kompetens och aksepterar deras involvering. Dom använder stora ressurser på utveckling av duktiga tränare. USA Hocket vil vara bättre än Canada på alla nivåer innom ishockey. Dom vil attt alla ungdomsorganisationer i hela landet använder deras utbildningsprogram (ADM) och camper.

Skellefteå AIK? En vision är att behålla sin ungdomssatsning och profil även när man har god nog ekonomi till att satsa på etablerade toppspelare, att motstå pressen från sin omgivning om denna kräver en ändrat satsning. Att få alt man nu lyckas med nedfäld i dokumenter, så att framtidiga generationer har någonting att bygga vidare på. En annan vision är att få fram spelare som har en kompetens som gör att man aldrig behöver ha fokus på hur motståndaren spelar. Man vill vara den som använder störst ressurser på att ha bäst kompetens på utveckling av unga spelare i Sverige.

Vilken vision har Norska Ishockeygymnas rundt helhetlig utveckling av unga elitspelare? Norska Hockeygymnas har som vision att få fram minst en spelare med potensial till att spela i till exempel Elitserien(Sverige) och sen NHL varje sesong. En annan vision är att det ska finnas en helhetlig plan på utvecklingen av spelare mellan klubb och hockeygymnas, även där det finns fler spelare från olika klubbar. En annan vision är att alla spelare ska få vitnemål som visar att dom klarat gymnasiet.

Definitionen på vision är: en mental bild av en ideal framtid

2.2 Värdegrunder– inkluderat kommunikationstrategi

Vilka värden jobbar man efter?

I USA Hockey arbetar man efter och söker spelare som jobbar med integritet, innsats, disiplin, är ledare, uppofrande och som sätter laget före allt annatt.

I Skellefteå har man som värdegrunnd att man alltid kan bli bättre, genom att hela tiden söka ny kunnskap, som man lägger inn i ”Skellefteås väg”. Ödmjukhet och respekt er viktiga värdegrunder i klubben.

I WANG Toppidrett i Norge jobbar man dagligen efter parolen: Glädje, Hälsa, Ärlighet, Gemenskap.

Tankar om att toppidrotten ger goda vanor, ett samspel mellan tränare och spelare. Ishockey på topp nivå skall ge spelaren en god fysisk, psykisk och sosial hälsa och ge glädjen att mästra på topp nivå. Gemenskapet ska ge samhörighet och sammanhållning, där man visar respekt för andras meningar, prestationer och funktioner.

NTG Bærum har Fokus på gemenskapen – det att få til nogot tillsammans. Självförtroende ock tron på egna färdigheter i kombination med respekt för andra. God attityd på och utanför isen, positiva innställningar också för skola och fritid. Ärlighet, Respekt och Entusiasm är ledord.

2.3 Ledarskap

Vilket ledarskap har vi, och til vilka tider? Vilka tränare anställer vi?

Jag upplever att dom intervjuade alla jobbar efter individbaserad och situationsanpassad ledarskap. Om jag ska visa til källor, så är Lars Sjödins litterattur och tänkande det som faller mig närmast när dessa instanser talar ledarskap.

Tränarna som anställs i Skellefteå AIK måste följa klubbens filosofi. Sportschefen ser till att detta sker och han håller i dialogen mellan tränarna så att alla drar åt klubbens håll. Ledarskapet är totalt och gäller hela spelarens vardag, ”24 timmars spelaren”, genom samarbete mellan klubb, skola, spelare, föräldrar. Fokus ligger på hockeyutvecklingen, skolan, leksor, kosthold och det sosiala livet.

I USA Hockey, på internationellt nivå anställs tränarna ut i från organisiationens målsätting och dens spelarmaterial. I USA är huvudfokus resultat för laget/skolan framför att ta fram enkeltspelare till en Elitnivå. I och med att det inte

finns något samarbete mellan barn och ungdomshockeyen och dom profesionella ligorna, så hittar man ingen direkt röd tråd i utvecklingen, i form av att man dyrkar fram spelare, som till exempel i Skellefteå, eller i Norge, där det finns få stora talanger som man måste ta vara på. På et sätt kan man säga att Darwins lagar gäller, med ”survival of the fittest”.

Dom Norska spelare som här är tilfrågade har alla levt under ett ganska tilfälligt ledarskap, fram til dom började på hockeygymnas. Gemensamt för alla är att dom kommit från klubbar med ett kulturärv i grunden(menas att deras kultur inte är nedfälld i dokumenter men lever genom tränare som har varit i klubben i många år), har haft duktiga föraldratränare och har fått vara dagligen på is, och där jobbat med färdigheter och mycket skridskoåkning. Spelarna tillägger sina föräldrar mycket av äran för sin utveckling. När dom kom til hockeygymnas på WANG eller NTG, så säts deras totala vardag i system. Det framkommer också att klubbarna som WANG i Oslo dagligen har spelare i från, inte har samkört sin trening med vad som händer i på dagtid i hockeygymnasiet. På NTG i Bærum,utanför Oslo, jobbar man bara med spelare från Frisk Tiger, som gör att man är samkörda på det som gäller spelarens totala vardag. NTG och WANG har båda innstanser anställd mycket kompetenta tränare, som har fått jobba strukturerat över tid. Man kan se at nästan alla Norska spelare som lyckas i internationell topphockey i dag har utbildats i dessa två instanser.

2.4 Årsplan

Alla instanser jag intervjuat har gjort en sesongsplanlägging (utom spelarna som får sin av klubb och landslag), som dom involverar organisationen i och som läggs ut til användarna när den är klar.

2.5 Spelsystem

Vilket(a) spelsystem använder man sig av?

Det som var mycket interessant i undersökningen är att ingen av instanserna, ej heller de tilfrågade spelarna använder mycket tid på tanken om et spelsystem. Med et individrättad ledarskap och en spelstil baserad på spelarnas färdigheter, som man påvärkar utifrån sin filosofi, så spelar man ”hockey”. Eksemplet från Skellefteå är klart och tydligt, där man i A och B-juniornerna inte får slå icing medvetet, ej heller dumpa pucken medvetet, som gör att man utvecklar sin egen spelstil, med spelare som förstår och behärskar dessa faser av spelet, som dessutom kräver teknik, mod och spelsinne. Man anfaller när man har pucken och försvarar sig när man tappar den, man försöker återvinna den snabbast möjligt där man är. Nåt annat man kan märka sig är att skillnaden på rinkarna i Amerika och i Norden gör att utbildningen

också blir lite annorlunda då olika spelartyper passar bättre på dom olika rinkarna. I USA, där rinken är smalare och spelarna får mindre tid, tänker man annorlunda än till exempel Skellefteå i förhållande till att spelet til mesta dels skall gå framåt, att man dumpar inn pucken i anfallzon och jobbar efter för att vinna pucken djupt där, i stället för att ta den tilbaka för att bygga upp spelet på nytt från midtzon eller egen zon. Mindre rinkar kräver mer fysik och tyngd, då det är fler närkamper, medan våra rinkar tillåter mer puckinnehav och annorlunda individuella färdigheter. Utveckling av färdigheter har hos alla intervjuade huvudfokus. På rinkar med olika storlekar behövs olika färdigheter, därför är utbildningen lite annorlunda. Det är här jag upplever skilnaden i filosofi ligger. Det är altså storleken på rinken som styr utvecklingen av olika färdigheter. Samtidigt har USA fortsattt en väldig fokus på att laget alltid går före enkeltspelaren. För dom flesta är detta en självklarhet på seniornivå. I Serige jobbar man mer och mer efter prinsipen ”Jaget för laget”. På juniornivå tas det i till exempel Skellefteå och Norge större hänsyn til den enkelta individ än laget med tanke på en framtid som seniorspelare. Ungdomslagens resultat i en enkelt match betyder mindre än den individuella utvecklingen. På seniornivå upplevs det som om ledare och tränare har tanken att varje spelares individuella skicklighet, satt inn i en spelstil/spelide är det som ger bäst resultat för laget.

Finns det rum för spelsystem i framtiden?

Ska man tolka svaren jag fått från mina intervjuobjekt så blir fokuset från spelsystemet borta, och fokusen ligger nu i att utveckla en egen spelstil/spelide som passar den mentalitet och fysiska miljö man lever i. Ledarstilen är mer individrättad och situationsbaserad och spelet utvecklas gjennom spelarnas individuella färdigheter.

2.7 Spelstil

Är moderna hockey spelstil mer enn spelsystem?

Det klara svaret är ja om man ser på det som framkommer ovanför.

Anfall – när vi har puck är vi i anfall oavsätt vart vi är på banan, behåll pucken i laget, vänd om och ha pucken i laget vid byten i stället för att dumpa och sen jaga tilbaks den, vänd om vid dårliga lägen för innspel i anfallszon (Svensk tankesätt) och sök nye konstruktiva innspel.

Försvar – när vi tappar pucken oavsätt vart vi är på banan. Tappar vi pucken i anfallzon så försöker vi vinna tilbaks den omedelbart, vi ställer inte upp på blå linjen för att styra.

Omställning – från den ena sekunden att ha puck, vara i anfall, och i den nästa sekunden att vara i återvinningsposition.

Alla faser kräver spesiella färdigheter hos spelarna, och man säts i hop i förhållande till detta. Träningarna innehåller också mer färdighetsövningar enn tidligare.

2.8 Spelets olika faser – illustrationer

Borde man ha en spelbok?

Ingen av dom tilfrågande har gjort en helhetlig spelbok som är anpassad förbundet eller klubbens spelstil. Spelarna upplever alla en klar spelide i sina klubbar, men det är inte utvecklat någon spelbok i deras klubbar. USA Hockey har et basis program på den defensiva organiseringen. Skellefteå AIK har bestämt att dom skall utveckla en egen spelbok, och det är egentligen en fråga om tid och ressurser att färdigställa. Ingen av dom Norska tilfrågade gymnasierna eller klubbarna har innfört en spelbok.

2.9 värktyg – flexxcoach – interplay – fys. Trening

I sina utbildningsprogram anväder alla sig av olika typer av videoanalys, till exempel Interplay. Några mer än andra. Alla var upptagna av fysisk träning och har innfört standard tester för spelare från fyllda 10 år eller yngre och upp till seniorhockey. I USA ligger fokus på styrketräning, snabbhetsträning, spenst och skadeförebyggande träning. Dom upplever att hockey har gått från en aerob idrott från några år tilbaka till en anaerob idrott i dag. I den grad man har fokus på konditionsträning, så är detta en del av styrketräningen och sprint/spenst/intervaller, där viloperiode tilpassas bytesintervaller, en matchlik arbete/vila period. Man jobbar så för att utöka den aeroba kapasiteten i uppbygnadsperioder. I Norden har vi et ökat fokus på styrketräning, men fortsattt har vi en stor fokus på aerob konditionsträning, med fokus på stor ”motor”(VO2Max). Man uppfatar at man måste ha stor ”motor” för at utvinna nog energi när man arbetar anaerobt.

<u>3. Syfte och frågeställningar</u>

Syftet med undersökningen är att hitta svar på om satsningen på att ta fram talanger til elit och international nivå utgår från en klubbs och/eller hockyegymnas helhetliga nedfällda plan, eller om utvecklingen är tilfällig, i den förstånd att det finns tränare med en kultur innebygt som jobbar över tid, eller om spelaren själv tar sig fram pga sin talang.

Att innföra en helhetlig plan kan vara et sätt att utbilda egna unga spelare igenom f.eks et hockeygymnas. Man skulle tro att värje klubb eller innstans borde ha et

dokument som ligger til grund för sin sportsliga utveckling, som kan ändras och vidareutvecklas med tiden. Jag hoppas att mitt dokument ska bli till hjälp, en tankeväckare och bevistgöring av hur man kan utveckla unga spelare gennom en helhetlig filosofi från a-å. På detta sätt kan det vara lättare för klubben att hitta sin egen identitet, utveckla spelare och ledare, anställa trenare och spelare, då man har ramar för sitt arbete.

Min hypotes är att det i dag utvecklas många tallanger tillfälldigt. Min erfarenhet säger mig att många storspelare har nått elit och internationalt nivå mycket på grund av sin egen talang och innsats, på grund av att deras lag har haft en duktig tränare och ivriga, stöttande föräldrar.

Något av svaret på dessa påståenden kan ligga i frivilligheten. Frivilligheten innom Nordisk idrott är ju unik och helt avgörande för dom fleste föreningars eksitens, även på elitnivå. Då blir det också så i bland att det är tilfälligt hvem som är tränare på det enkelta lag i mindre föreningar, vilka föräldraressurser man har och hur många naturliga talanger som börjar spela i varje lag. Därfor är många klubbars planer om utveckling inte helhetlig, men nästan som en klubb i klubben utveckling. Jag tror också det finns klubbar som hela tiden får fram elitspelare trots att dom inte har någon skriftlig nedfälld strategi. Deras framgång kan vara ett resultat av en klubbkultur, som innebär att man har tränare och ledare på et enkelta lag, som har varit i klubben länge, kanske växt upp där, som samarbetar, delar sin kompetens, och på så sätt för ”kulturarvet” vidare.

Mitt påstående är att när sådanna klubbar får motgångar, så är det när kulturbärarna slutar, dokumentation saknas, nya kommer inn, och kulturärvet dör eller blir borta fram till en ny kultur byggs upp.

Jag bifogar frågor och svar fra klubbar, hockeygymnas, förbund och spelare.

4. Genomförning och metod

I genomförningen väljer jeg i huvudsak intervjun som värktyg. Jag gör et urval av frågor jag ser som interessanta till den målgrupp jag har tatt kontakt med, till spelare, till hockeygymnas, till klubbar och förbund. Jag använder också intervention som metod, genom attt se på hur våran klubb praktisk jobbar i vår vardag med unga spelare.

4.1 Urval

Under detta punkt vill jag lägga inn et urval av observationer, frågor, personer och tiden for dessa.

Jag har ställt frågor till:

Mads Zucarello Aasen, Martin Røymark och Matthias Olimb, som skall visa om det ligger någon genomtänkt plan för deras utveckling?

Jag ställer frågor till Skellefteå AIK om deras succe med utveckling av unga spelare och om hur genomtänkt dereas satsning är, och om den kultur som är innarbetat också er nedfällt i ett dokument.

Jag ställer frågor till USA Hockey om deras strategi för framgång i U18 och U20 VM, samt om hur spelarna så integreras i NHL eller andra proffsligor.

Jag förklarar hur min klubb då väljer att jobba ut i från denna eksamensuppgift i sesongen 2010/2011 och i tiden framöver.

5. Resultat:

Her bifogas resultatet av mina intervjuer

To: USA Hockey

John Evans

Ken Martel and Guy Gosselin (They run the ADM (American Development Model) for the USA hockey)

Fredrikstad 9.april 2010

Questions for USA Hockey to be used in exams report Head Coach Education Swedish Ice hockey Federation.

Dear Mr. Martel and Mr. Gosselin.

As we spoke about I am selected to be one of the HC that are able to attend this year's Elite Head Coach exams licensed by the Swedish Ice Hockey Federation. I have chosen the task "How, from the position of a Head Coach, include young players in the elite (professional) team. I am trying to find answers to my questions by asking some of the leading developers of young players what their strategy is in their daily work. My daily work is as a Head Coach and GM for the Norwegian elite club Stjernen Hockey. I attach my CV.

In this perspective I have chosen to look at the leading parties of youth ice hockey development worldwide, USA on the international level, Skellefteå AIK from Sweden on Nordic level, the private hockey colleges in Norway on a national level, and Mathis Olimb, Mats Zuccarello Aasen and Martin Røymark on the player's level.

All these organizations have had success developing and using young players on elite and international level. I will try to find answers to whether this success has happened because the organization has a "red tread" from pee wee up to senior level, if the success is documented, if it has happened on coincident in perspective a non documented club/organizational culture, built long term, with continuity on trainer/leader level.

When it comes to USA Hockey and your fantastic results in U18, U20 and senior level internationally, and all the young players in NHL and other professional leagues on top level, I want to look at some of the strategies behind these achievements. I would therefore be very pleased if you can find time to answer my questions. When my report is finished in the end of June this year I will of course send it to you. The reason for choosing this matter in my exam is to help clubs and organizations working with schooling young players into senior professional hockey to make a master plan that will create a fundament, a document that can be stored, changed and developed. I would be grateful if you can answer my questions and send it to me by e-mail by the end of April.

1. What is the vision of USA Hockey in the area developing young players from pee wee to the elite/international level? Our development system in the United States is not consistent from one end of our country to the other. However, excluding Minnesota and some parts of New England we have a youth sports club based system. When we analyze, were our best players come from in those youth based clubs, about 80% of our top players find their way through roughly 40 to 50 of these youth programs. USA Hockey is working to continually become more involved with those organizations and has a long range goal of providing extensive coaching support through our ADM and High Performance Program.

2. Is there a yearly or long term strategy document behind your success? What basic elements is this plan built on? Yes, we have long range goals that we have been following. The leading two national programs we currently have for our high performance players are our National Team Development Program for U18 and U17 players and our 4 National Player Development Camps for 14, 15, 16, and 17 year old players. There is extensive overlap between the two and both culminate with our U20 team.

3. What kind of goals has USA Hockey set up regarding the development of a single top young player education, if we look at hockey combined with school in the age 16-20? Our top level 16 to 20 age players either play in our National Team Program (46 players) or the United States Hockey League (USHL) Once the players graduate from secondary school (around 18 yrs.) they can move on to Division 1 University hockey

4. What basic values is USA Hockey working after developing young elite players? We spend quite a bit of time working with our high performance players on a character development (integrity, hard work, discipline, leadership, self sacrifice, team before self). In the on ice area, it is very much about competing.

5. Have you developed a leader ship philosophy that you work by every day (for example situational adaptive leadership)? If this is the case what is your leadership philosophy? We are currently working on an annual leadership gathering for 6-7 identified players in each birth year and gathering them with our veteran leaders in the NHL etc.

6. Have USA Hockey developed an educational program for each step from pee wee to juniors? Watts is the development program called? We have used our NTDP program as a laboratory for high performance development over the past 10 years and we are now adapting lessons learned and passing that information along to coaches and players at our player development camps as well as through our coaching education program (CEP) the CEP is currently in the process of a massive overhaul and upgrade.

7. Will the development of you players happen according to USA Hockey's plan in clubs and schools? Do you see that clubs and schools have a documented strategy to develop players or do you find that each organization have built a non documented culture thru leaders and trainers that have been functioning in the institution a long time? Our youth programs are very inconsistent, this is one of our biggest challenges and we are using our new ADM platform to try and establish a better developmental culture. Some do a good job, most do

not. Success at our youth development level currently has more to do with sheer numbers than with expertise. We have filled the gap with solid programming at the older levels of high performance and we are now focusing considerable effort and recourse at the younger ages to increase of base of high performance players

8. How does USA Hockey work towards clubs and school teams organized under your umbrella looking to develop young elite players? Many of the school programs do not belong to our organization even though many of their coaches and individual players do. We tend to focus on our youth associations as they members and our largest groups.

9. When players reach high school and college level, how much time, approximately, is used on development individual skills towards team technical work? It depends on the school, but at the college level many schools spend far more time on individual skills than our youth players do. In some cases our development system is a bit backwards.

10. What kind of playing system is used on USA national team U18 and U20? And what age do you believe a system or a style of play should be implemented? The teams system is adapted to fit the personnel. But we have some very specific ideas as to the style we want all our National Teams to play with. We want to play with aggressiveness and pressure, speed is a high priority. There is a quote we use with all our national teams with regard to pressure, "Pressure is something you either feel or apply…we want to be the ones applying it." We also feel we have done a good job at developing defensemen that are adapted at transition. This starts with our basic playing rules at the youth level. We do not play tag-up off sides in our youth hockey. We want to encourage our young defenseman to handle the puck and make plays in neutral zone. We feel this rule has gone a long way in this area of development.

11. Do you believe that modern hockey is more about a finding a style (transition) of play rather than using a system (2-1-2 or 1-2-2 etc). If this is the case, why do you believe modern hockey is more about playing style than play a system and what will this demand of each player? Style is more important to us than system. If our players have the desired attributes they are more adaptive to whatever system the coach feels he needs to employ.

12. Have USA Hockey implemented a Play Book (work instructions) for their national teams? If this is the case from what age will this be implemented? We have a very basic system of defense that is put into place starting at our youngest age group for national teams.

13. What kind of technical tools do you use towards young players, in training and in games? (Video analyzes etc.? Video is used extensively at the national team level but inconsistent below that.

14. What do you believe is the key factor from being a talented player, to reach elite and international level? We strongly believe that the competitiveness and attitude of the athlete is everything. You win with warriors.

15. When you see young talents in clubs or school teams, will you give these players special attention? Can you give an example of what you will do and from what age? Talented young players, starting at 14 are brought to our national player development camps where we bring in our top college and professional coaches to work with these players. We also provide them with nutritional, mental and physical training that they can use at home. We also do physical and mental testing at these camps so that we have an annual record of their development year to year.

16. How are the steps from promising young player to an established elite player looking from your perspective? We still have a long ways to go in our programming.

17. Do you often see a fully documented strategy for youth to senior in the clubs or schools under your umbrella? Please give an estimate in %. 10% at best that are completely integrated.

18. Do you have a strategy for implementing young U18, U20 national team players into your senior national team? In training? In the game squad? In power play and box play? What is your strategy? Our programs are now very integrated at U16 to U20 but not between the U20 and senior team. Our senior team is made up of NHL players and we do not have regular contact with all of them. We do invite at least 1 or 2 of the U20 players to join the senior team for part or all of the World Championships each spring.

19. Do you believe that many of professional teams (NHL, AHL) are taking into count your strategy for developing young players when the employ a Head Coach? Will teams give instructions to bring in young players according to your youth development strategy? If so, please give me some examples of such teams. No, none do this.

20. Do your U16/U18/U20 national team uses the same system or style of play as your senior national team, or will the HC on each level be able to use the system or style of play he believes in? Same style.

21. Looking at your recent success in U18 and U20 WC, have you noticed any positive change from the environment (sponsors, media, and audience)? If so please give me some examples. Hockey is growing in the United States. Our goal is to have more youth players than Canada does within 10 years. Next season alone we expect to have over 100,000 players under the age of 8 playing hockey for the first time.

22. When USA selects a squad for an international top tournament U18/U20 or senior level (WC or Olympics), do you have any philosophy choosing players, if you have a young and an older player in the same position that you evaluate equally? Who will be chosen and why? Our trend at the senior level has been towards youth, but that is due to our aging group of veterans. Att the U20 level we want to field the best team possible for the

immediate event. Jim Johannson plays the role of GM at both U20 and senior team levels so there is consistency.

23. What kind of financial resources does USA Hockey use every year on your youth development program? We have been spending roughly $6M a year on youth National Teams, Player development Camps and Coaching Education Programs annually. That commitment will grow to about $10M to $11M as we provide more programming and resources to younger ages.

I am very grateful that you take your valuable time to answer these questions. I kindly ask you to send it to my e-mail: morgan.andersen@stjernen.no

Yours sincerely

Morgan Andersen

GM and HC Stjernen Hockey

Til: Skellefteå AIK

Lasse Johansson

Janne Erixon (svarade på mina frågor)

Stefan Klockare

Fredrikstad 9.april 2010

Frågor i förbindelse med Exsamensuppgift Eliträrarutbildning(ETU).

Lasse, Janne och Stefan.

Jag är inntagen på årets Eliträrarutbildning (ETU) i regi av Sveriges Ishockeyforbund. I den förbindelse har jag valt examensuppgiften ”Hur, från en huvudtränares position, inkludera unga spelare i a-laget”. Jag forsöker hitta svar på hur dom bästa innstanserna för utveklingen av unga spelare arbetar. Jag jobbar dagligen som sportssjef och huvudtranare i Stjernen Hockey i Norge.

I den förbindelse tar jag utgångspunkt i klubbarna Skellefteå AIK i Sverige, USA Hockey på internationellt nivå, hockeygymnasierna WANG Toppidrett och Norsk Toppidrettsgymnas(NTG), klubben Stjernen Hockey i Norge, samt spelarna Matthis Olimb, Matts Zuccarello Aasen och Martin Røymark.

Alla dissa innstanser har haft stor framgång i att utveckla och använda unga spelare på elitnivå. Jag är ute äfter att hitta svar på om denna fremgång kommer genom en röd tråd i hela värksamheten, om det ligger dokumentation til grund för framgangarna, om den kommer av tilfälligheter, eller om den kommer med eller utan en dokumenterbar klubbkultur/toppidrottskultur, som har bygts upp över lång tid, med kontinuitet på tränar och ledarsidan.

När det gäller Skellefteå AIK, och era enorma framgångar med unga spelare på elit och internationellt nivå, vilken strategi ligger bak denna utveckling. Jag är därfor mycket tacksam om ni kan svara på frågorna under. Ni vill få tillskickatt hela eksamensuppgiften när den är ferdig. Det är meningen att dokumentet skall kunna hjälpa klubbar och innstanser som jobbar med hockey att skapa en helhetlig plan for utvikling av unga elitespelare. Jag sätter pris på om svarat kan skickas mig per e-mail innan 19.april.

1. Vilken vision ligger til grund för utvikling av unga elitespelare i Skellefteå AIK och deras hockeygymnas? **Lasse Johansson som sportschef, ser till att klubbens filosofi om att våra unga spelare skall vara bäst både teknisk ock kreativt i Sverige. Detta är elementen som gör dig till a-lagsspelare i Skellefteå AIK. Vi har också en tes om att ingen blir bättre av att sitta på bänken, alle måste spela mest möjligt. En juniorspelare får en liten roll till att börja med i A-laget, samtididg har han en stor roll i A-juniorerna. Utvecklingen skall ske gennom upplevelser i B-junior – A-junior – A-lag. Varje spelare måste få rätt istid. Varje individ skall synas i helheten skola, restid, trening och matcher. Våra normer i**

förhållande till speltid til speltid i 5.min – 10.min – 15. min, där spelarna får kompensattionstrening, styrketrening och kondisjon ut i från antall spelade minuter. Våra strategier kommer med Lasse Johansson att bli nedfällda.

2. Vilka nålsättningar har Skellefteå AIK och hockeygymnaset i förhållande til den enskilda spelaren i förhållande till utbildningen, som spelare och och skolelev? **Klubben lägger stor vikt på att spelarna skall klara sig genom skolan. Det finns en god dialog mellan klubben, skolan och föraldrarna. Från början är man klar på att man måste förbereda sig på tunga perioder, som man måste vara uppmärksam mot spelaren från nämda instanser.**

3. Vilket värdegrunnlag arbetas det efter i vardagen? **Att vi alltid kan bli bättre på alt. Vi skall söka nya vägar hela tiden. Söka ny kunnskap hela tiden och ut i från detta göra vår väg. Ödmjukhet och respekt er två viktiga ord för oss.**

4. Finns det en årsplan for arbetet? Vilka grundelementer ligger i denna? **Till en viss del. Vi lägger ut sesongsplanneringen till alla när den är klar.**

5. Har man utvecklat en ledarskapsfilosofi(eks. situationsanpassat ledarskap), som det dagligen arbetas efter? I så fall vilken? **Vi jobbar ut i från individrättad ledarskap, där vi alla jobbar utifrån den enkelta individ och vill att denna skall utvecklas best möjligt. Klubben har ansälld Lasse Johansson, som kommer från ungdomssidan och känner klubben väl, så han är en viktig ledare för den sportsliga värksamheten och samarbetet mellan tränare och kring den enkelte individ i systemet U16 upp till A-lag. Lasse har en situationsanpassad och individrättad ledarstil.**

6. Använder klubben en utbildningsmal för varje utveklingssteg i ungdomsavdelningen(eks. Hockeyens ABC), eller är det upp til den enkelte tränare, att i varje årsklass bästemma upplägget? **Här är varje utvecklingssteg styrt från klubbens översta myndighet. Som exempel skall B och C pojkar köra mycket skridskoåkning, minst 25 minuter värje träning. I A och B junior har man for exempel icing förbud och dump in förbud. Detta är medatt skapa vår spelstil och kontinuitet i utvecklingen. Från fyllda 14-15 år, där man måste genom try out för att kvalifisera sig till laget, så finns det klara linjer för varje åldersnivå, som den enkelta tränare följer. Det hålls också tränarmöten varje vecka som säkrar samarbete och förankring mellan tränara på alla nivåer.**

7. Hur sker spelarutveckling i småklubbar/samarbetsklubbar rundt Skellefteå? Sker denna utveckling efter en dokumenterad strategi eller är den tilfällig? **Har inget samarbete, har forsökt men lokale klubbar vill inte. Vi jobbar dock aktivt med utlån av den enkelta spelare som behöver speltid utanför vårt system för att utvecklas til bästa för sin förmåga.**

8. Använder Skellefteå Aik ressurser på att utveckla klubbar i sitt närområde? I så fall hur? **Nei**.

9. Hur mycket jobbar man individuelt kontra lagteknisk i vardagen, från hockeygymnas om morgonen till J18 och J20 om kvälden? **Vi jobbar individuelt på morgenen och lagtaktisk om kvälden.**

10. Vilket spelsystem jobbar man etter i Skellefteå AIK, och vid vilken ålder börjar man innföra et spelsystem eller spelstil? **Vi pratar lite om spelsystem, vi pratar hockey. Hos oss möts alla tränare och bästemmer hur klubben skall spela hockey från A-lag till B-juniorer, så att alla känner sig igen när man byter nivå eller går upp och ned mellan nivåer. Varje tränare har också frihet till att utvecklas med nye ideer kring eget lag.**

11. Tycker ni att moderna hockey är mer att hitta en spelstil enn ett spelsystem, i så fall varför? **Spelstil utvecklas genom färdigheter, vi vill ha pucken så mycket som möjigt och vi splelar inte på motståndaren. Vi vill föra spelet, så vi pratar lite om våra motståndare generelt.**

12. Har Skellefteå AIK innfört spelbok (arbetsinstruks) för spelarna i klubben? I så fall från vilken åldersgrupp innförs denna? **Vi jobbar med detta nu. Det är et stort arbete, som tar väldigt mycket tid. Så långt är det klubbens kultur som vidareförs. Vi jobbar med kontinuitet på tränar och spelarsidan.**

13. Vilka tekniska värktyg använder man i vardagen? I träning oc matcher (eks. analysvärktyg) och från vilken ålder? **Vi använder video till en viss del i hockeygymnasiet, inte för mycket är våran tes. Vi använder det exempelvis på spelare vi inte når fram till genom instruktion och träning. Vad annser ni det krävs av en spelare med talang, att nå upp på en elitnivå och internationalt nivå? Största talangen sitter i huvudet, det är vad den enkelta individ vill, alla körs tuft, men måste driva sig själv.**

14. När ni ser stora talanger i klubben eller grannklubbarna, får dessa något specielt upplägg? **I så fall från vilken ålder och eksempel på vad man gör för åtgärder. Från A2, 13 år, så hämtas dom inn til elitsattsningen i Skellefteå, med try out etc. Vi tar ut en trupp på 20 spelare, där alla får spela, men det kan vara olika fördeling av istid per spelare. Får man vara med i en sånn grupp finns det et krav fra föreningen om att man er med 100 %. Vi kör tester på is från fyllda 8-9 år, och vi har tester för sommarträning, och lagen jobbar ut i från dessa värden.**

15. Hur ser stegen fra ung och lovande till etablerad elitseriespelare ut i era ögon? **Börjar från fyllda 13 å, med try out. Från fyllda 14 år vill klubben aktivt titta efter talanger i närområdet, som får egen uppföljning. På detta stadiet förbereder man också spel i TV-pucken, som är en viktig arena för utveckling.**

16. Hittar ni en helhetlig dokumenterbar tankegång för utveckling av unga spelare från barn til senior i klubbarna ni samarbetar med? **Nej.**

17. Finns det någon strategi i Skellefteå AIK på att inkludera en juniorspelare i a-lagstruppen? i matchtruppen? I power play och box play? Vilken? **Man får träna upp från A-junior vid skader och sjukdom i A-laget. Dom som tar för sig mest får sjansen. Utmaningen är att få nog istid i förhållande till sin kompetens. Juniorer som är med i A-laget får växsla mellan A-lag och A-jun, så att man får träna på speleta alla faser, som Power Play och Box Play etc.**

18. Tas det hänsyn til ungdomssatsningen/strategin i när man ansätter a-lagstränare? Får tränaren en klar instruks i förhållande till klubbens ungdomssattsning? **A-lagstränare anställs i förhållande till våran ungdomssattsning. Vi har alltid med en tränare i teamet i A-laget som har erfarenhet från klubbens ungdomsvärksamhet.Huvudtränaren måste följa klubbens röda tråd.Klubben har bestämt att hålla på sin filosofi till trots för att ekonomin nu är bra, och en satsning på spelare utifrån är möjlig.**

19. Använder J16/J18/J20 (och eventuella samarbetsklubbar) samma spelsystem eller spelstil som a-laget, eller bästemmer tränaren för det enkelta lag hur det skall spelas? **Använder samma spelstil.**

20. Hur upplever ni att närmiljön ser på eran satsning på unga spillera? (sett i förhållande förtroende goodwill i näringslivet, media och publiken) **Den är väldigtt viktig och skall bibehållas, den har gett oss en stabil publik och stabila sponsorinntäkter.**

21. Har klubben en filosofi i forhållande til val av spelare i match, om en ung och en äldre spelare i samma position er like duktiga? Vem väljer man**? Vi har ingen nedfäld filosofi på detta, det är tränarens ansvar. Sportssjefen, Lasse Johansson, jobbar nära tränarna och ser till att klubbens filosfi följs. Han stödjer tränarrna i forhållande till att genomföra klubbens filosofi också i tuffa perioder.**

22. Vilka ekonomiska ressurser ligger til grund för ungdomssatsningen i Skellefteå AIK per sesong? **Utan att ge några tal, så ser vi att Skellefteå, Brynäs och Djurgården är dom som har flest anställda på ungdomssidan och därigenom tydligt visar att dom satsar på att utbilda unga egna spelare och tränare.**

Jag är väldigt takksam för att ni finner tid att svara på alla frågor i detta dokument. Svar skickas per e-mail til: morgan.andersen@stjernen.no

Med vänliga hälsningar

Morgan Andersen

Sportssjef/Hovedtrener Stjernen Hockey

Frågor Wang Toppidrett, Norge

Håvard Johansen, Direktör

Anders Blegeberg, Toppidrottschef

1. Hvilken vision ligger til grunn for samarbeidet mellom WANG Toppidrett og klubbene i forhold til utvikling av unge elitspelare?

WANG Toppidrett (heretter WT) som arena for talentutvikling skal være et supplement i forhold til klubben. Dette er under forutsetning av att det finnes en toppidrettskultur i klubben/treningsmiljøet. Som et supplement skall WT gi det ekstra løftet som er nødvendig for å nå internasjonalt toppnivå gjennom hovedsakelig gode trenere, kontinuitet i treningsarbeidet, mye trening og en helhetlig oppfølging av den enkelte elev.

Utover dette skall WT være en primærsamarbeids-/diskusionspartner for samarbeidende miljøer/klubber mrd tanke på å utvikle en toppidrettskultur.

2. Hvilken målsetting har WANG Toppidrett i forhold til den enkelte spiller i forhold til utdanningen, som spiller og skoleelev?

Skoleelev:

WT skall gi et utdanningstilbud som gir eleven/utøveren muligheten til videre studier på alle universitet/høyskoler i Norge og utlandet. Vi skal ha en gjennomføringsprosent (fullført og bestått) på over 90 % etter tre år. Elevene ved WT skall ha et gjennomsnittlig karaktersnitt på godt over landsgjennomsnittet.

Spiller:

En utøver ved WT skall etter tre år være skolert for en fremtidig karriere som ishockeyspiller på internasjonalt nivå. Den enkelte spiller skall være kjent med vad som kreves (teknisk, taktisk, fysisk, mentalt og sosialt) for å nå dette nivået. Spilleren skal også ha en solid plattform innen dette for sin videre karriere på klubb- og landslag.

3. Hvilke verdier jobbes det etter i hverdagen?

WANG Toppidrett legger Norges Idrettsforbund sine verdier til grunnlag for sitt verdisyn:

- **Glede:** Idrettsglede er de gode opplevelsene man får gjennom idrettsaktiviteten. Gjennom idrettsgleden skall WANG Toppidrett sette fokus på trivsel og legge til rette for mestring på alle nivåer. WANG Toppidrett ønsker å sette fokus på samspillet mellom trener og utøver. Gleden skall komme til uttrykk gjennom trygghet i et godt samspill. Vi skall gi et idrettstilbud der deltakerne trives og ønsker å være.
- **Helse:** Idrett har positiv virkning på utøverens fysiske, psykiske og sosiale helse. Deltakelse i idrett gir gode vaner for en varig sunn og helsefremmende livsstil. WANG Toppidrett fremmer en dopingfri idrett, og er en pådriver for et positivt kroppsbilde. Prestasjonsutviklingen skall ikke gå på bekostning av utøverens helse.

- **Gemenskap:** Gemenskap er å oppleve samhørighet og samhold med andre mennesker. Vi viser respekt for andre, deres meninger, prestasjoner og funksjoner. WANG Toppidrett er et trygt sted å høre til, og vi har fokus på gemenskap mellom grupper og elever på tvers av kjønn, alder, funksjonsgrad og sosial eller etnisk bakgrunn.
- **Ærlighet:** Ærlighet innebærer å følge vedtatte regler, og opptre redelig og verdig i alle situasjoner. WANG Toppidrett jobber for att alle respekterer hverandre uavhengig av bakgrunn og ulike meninger. Utøvere og trenere spiller med åpne kort og er ærlige og redelige. Vi er gjennomtenkte på diskusjoner om vad som er riktig og galt i idrettssammenheng. Alle ledere, på alle nivåer, skall ha ansvar for modellatferd.

4. Finnes det en årsplan for arbeidet? Hvilke grunnelementer ligger i denne?

I vår årsplan(fra august og ut juni) jobber vi med følgende grunnelementer, som er inndelt i perioder:

- Power skatting
- Individuell trening som Pasninger/pasningstempo/mottak, skudd, kampøvelser etc.
- Fysisk trening, styrke, kondisjon, sirkeltrening, basistrening, hurtighet, spenst och stretching
- Individuelle treninger backer/forwards/målvakt

5. Har man utviklet en ledarskapsfilosofi(eks. situattionstilpasset ledarskap), som det daglig jobbes etter? I så fall hvilken?

Som sjef er jeg tydelig och trygg på att vår faglige kvalitet ligger hos sportssjefen och trenerne. Det betyr att jeg/vi som ledare er i utfordrer position ovenfor dem – och att de beslutter. Der vi som ledere setter absolutte krav/forventninger er i krysspunktet toppidrettskultur (trene best = ha den beste praksis, etablere gode holdninger og holde et ”best i verden”-fokus) og ishockeykunnskap.

I praksis skall vi ha en prosesstyrt ledelse, men samtidig være tydelig på att jeg som sjef, og mine toppidrettsansvarlige på de enkelte skolene, skall kunne ta raske avgjørelser der det er nødvendig. Moderne toppidrett krever detta.

6. Bruker klubbene en utdanningsmal for det enkelte lag i ungdomsavdelingen(eks. Hockeyens ABC), eller er det opp til den enkelte trener, på hvert årstrinn å bestemme opplegget?

Nei, det er ikke noe system i klubbene. Det er opp til hver enkelt trener. Noen klubber har mye tilgang til frigåing etter skolen.

7. Har dere inntrykk av att spillerutvikling i den enkelte samarbeidsklubb skjer etter en dokumentert strategi, eller er den tilfeldig? Hvordan och hvorfor?

Vår erfaring, etter åtte år med hockey i samarbeid med toppklubber og forbund, er att dette for det vesentligste er meget tilfeldig. Vårt inntrykk er att forbundet, ved hjelp av Olympiatoppen, har forsøkt å implementere en god treningskultur og tydelige krav på vad som kreves for å nå internasjonalt toppnivå. Av mange grunner ser vi att klubbene, generelt sett ikke har klart å systematisere dette i sitt talentarbeid.

Dette er ikke enestående for norsk ishockey, tvert imot er dette sammenfallende med alle andre lagidretter vi har i vårt program.

På den andre siden har de beste spillerne/mest motiverte unge spillerne norsk hockey de siste årene vist stor vilje til å trene mye, søke kunnskap og prioritere sin egen utvikling som spelare i større grad enn tilfellet er i de fleste andre lagidretter i Norge.

I vårt samarbeid med Stjernen er dette første gang hvor en spillerutviklingstankegang er implementert helt fra yngres avdeling, via jr/WT til a – lag. Dette samarbeidet er imidlertid såpass nytt att det vil ta tid før vi kan se resultater av dette.

I vårt samarbeid rundt enkeltspillere med sentrale klubber i Stor – Oslo har vi sett att vår innvirkning i spillernes totale treningssituasjon (WT + klubb) har ført til endringer og båret frukter. Et par av de gode eksemplene på dette av ny dato er fra mitt ståsted kanskje Matts Rosseli Olsen og Andreas Stene.

8. Hvor mye jobber man individuelt kontra lagteknisk i WANG hverdagen?

Vi jobber bare med individet. Men gjennom øvelser lærer spillerne spilleprinsipper. Trenernes kompetanse overføres til elevene.

Utover dette følger vi opp elevene via en individuell utviklingsplan (IUP).

Ref Martin Røymark som du tidligere har fått! Dette er stort sett et testbattteri på fysiske ferdigheter. Det finnes eksempler på mange fine testbattterier for tekniske og taktiske ferdigheter også – men mtp tid så har vi prioritert dette bort.

9. Hvilket spillesystem jobber man etter i samarbeidet WANG Toppidrett og klubbene, og ved hvilken alder begynner man å jobbe taktisk?

WANG driver ikke med dette, men gjennom øvelser lærer man ”respekt” for linjene, support, dekke pucken osv..

10. Er moderne hockey mer snakk om spillestil enn spillesystem, i så fall hvorfor?

Vi bruker spilleprinsipper som begrep. Som eksempel på detta kan nevnes att vi snakker om rollene 1-2-3-4 forsvarar och samme i andreposition.

11. Har WANG Toppidrett alene, eller i samarbeid med klubbene innført spillebok(arbeidsinstruks) for elevene?

Nei, trenerne har ikke tid/prioritert til dette.

12. Hvilke tekniske verktøy bruker man i samarbeidet i hverdagen, til trening, kamper og analyse?

Ingen – dessverre.

13. Hva mener dere kreves av en spiller med talent, for å nå opp til elite og internasjonalt nivå?

Generelt: En spiller som skall nå opp på internasjonalt nivå må påvirkes (trene) i et treningsmiljø der fokus er nettopp dette – internasjonalt nivå. Referanserammene må være de rette. Det må trenes nok over tid med trenere som setter det rett fokus i hele spillerens utvikling: teknisk, taktisk, fysisk, mentalt og sosialt. Utover dette må fokuset være på vad kreves av fremtidens spiller samtidig som man ikke må bli historieløse av den grunn. Her er det sentralt å søke impulser fra andre idretter og kompetansepersoner i utviklingen av treningsmiljøet.

Ishockeyspesifikt:

”PASSION” for sporten er viktig. Lysten til å trene. Det ser vi hvordan trenerne tenner en flamme i noen. Vi holder fokus på ”Vad gjør de beste i verden”...

14. Hvis dere ser store talenter i klubbene, har dere innrykk av at de lager et spesielt opplegg for denne/disse? I så fall vil jeg gjerne ha eksempler(egentrening, hospitering etc.).

1 spiller har fått skolestipend av klubben på 8 år. Klubbene ”eier” spillerne. Vi har tett dialog med trenerne.

Vårt inntrykk og erfaring er att ingen klubber gjør dette som en regel. Det finnes visse unntak. Detta fungerer vel egentlig best i forbindelse med skader.

15. Hvordan ser stigen fra ung og lovende til etablert eliteseriespiller ut i deres øyne?

Vanlig veien ut fra nivå… U-17-U-19-1.div – och GET.

Nøkkelen er jo hvor mye du spiller på hvert nivå.

Viktig å være i FLYT sonen. Den gode følelsen..

Det svinger mye for disse ungene.

Dette tar mye tid å følge opp de beste.

Ref; Matts Rosseli Olsen og Hollstedt i høst i nye klubb.

Klubben og trenerne kjenner ikke spilleren godt nok.

Vi jobber med å gjøre de beste bedre – og som en natturlig følge av deres forventninger – bruker vi da mer tid på disse. Dette gjøres ofte i 1 – 1 situasjoner. Dette er naturlig nok et stort fokus for oss – og jeg mener som sportssjef att det er den enkeltes treners kompetanse/formidlingsevne som er avgjørende i dette.

16. Finnes det en helhetlig dokumentert tankegang for utvikling av unge spelare fra barn til senior i klubbene dere samarbeider med?

NEI

17. Finnes det noen strategi på å inkludere en juniorspiller i a-lagstroppen? i kamptroppen? I overtall och undertallspill?

Vi har ikke eierforhold til spillerne. Klubbens ansvar!

18. Tas det hensyn til ungdomssatsningen/strategien i samarbeidsklubbene når dere ansetter a-lagstrener?

Svært sjeldent – er min erfaring. Altfor ofte har klubbene et kortsiktig resultatfokus. I møter med klubber grunnes dette opp mot primært økonomi (tap av sponsorinntekter). Personlig mener jeg att norsk hockey er på et nivå der dette er tvingende nødvendig dersom Norge som hockeynasjon skall ta det neste steget. Dersom Norge skall etableres i a – gruppa over tid, MÅ Norge være bland verdens 3 – 4 beste på talentutvikling.

19. Bruker U17/U19 og 1.divisionslagene samme spillesystem som a-laget, eller bestemmer trener for det enkelte lag hvordan det skall spilles?

Ikke inntrykk av det noe klubb. Kanskje GET och 1.division.

20. Hvordan opplever nærmiljøet WANG Toppidrett og samarbeidsklubbenes satsing på unge spillere? (sett i forhold til goodwill i næringslivet, media og publikum)

I de tilfeller der klubbene/forbundene inviterer inn WT i den arenaen oppleves dette som ensidig positivt.

21. Har WANG og samarbeidsklubbene, f. eks VIF Hockey, en filosofi i forhold til valg av spelare i kamp, om en ung spiller och en eldre spiller i samme position er like gode? Hvem velger man?

Klubben eier spillerne. Men vi jobber jo opp mot klubbene og gradvis påvirker dette.

22. Hvilke økonomiske rammer ligger til grunn for ungdomsatsningen i WANG Toppidrett og samarbeidsklubbene per sesong?

Gjennom et ti år langt press mot politikere på Stortinget fikk WT endelig gjennomslag for en egen toppidrettsstøtte for alle elever fra januar 2010 (dette arbeidet ble gjort sammen med

NTG). WT kan derfor fra skoleåret 2010/11 fullfinansiere og kvalitetssikre den trening som ligger under skolens direkte kontroll. For WT Moss er denne støtten på ca 1,6 mill kr.

Dersom WT, sammen med klubb, skall lykkes fullt ut med talentutviklingen på en slik måte att vi kan være med på å løfte norsk hockey opp på et høyere internasjonalt nivå på senior nivå – er det slik vi ser det tvingende nødvendig att klubbene bidrar direkte i spillernes helhetlige situasjon i samarbeid med oss. Utover att dette vil føre til et økt fokus på dette

Til: NTG FRISK V/

Robert Jonsson (Svarade på frågorna)

Vidar Wold

Michael Smithurst

Fredrikstad 9.april 2010

Spørsmål i forbindelse med Eksamensoppgave Elitränarutbildning(ETU).

Hei Robert og Michael.

Jeg er kommet inn på Elitränarutbildningen (ETU) i regi av Sveriges Ishockeyforbund. Dette er Sveriges høyeste trenerutdannelse. Jeg har valgt følgende som min eksamensoppgave: ”Hvordan, fra en hovedtreners ståsted, inkludere unge spelare i a-laget”.

I den forbindelse tar jeg utgangspunkt i klubbene Skellefteå AIK i Sverige, USA Hockey på internasjonalt nivå, hockeygymnasene WANG Toppidrett og Norsk Toppidrettsgymnas(NTG), Stjernen Hockey i Norge, samt spillerne Mathis Olimb, Matts Zuccarello Aasen og Martin Røymark.

Alle disse instanser har hatt fremgang i utvikling og bruk av unge spelare på elitenivå. Jeg er ute etter å finne svar på om denne fremgangen skyldes en rød tråd i hele virksomheten, om det ligger dokumentasjon til grunn for fremgangen, om det skyldes tilfeldigheter, eller om det skyldes en ikke dokumenterbar klubbkultur/toppidrettskultur, som har bygd seg opp over lang tid, gjennom att gode trenere og ledere har bygd opp en ikke dokumentert klubbkultur over tid.

I forbindelse med NTG og samarbeidet med Frisk Asker er jeg interessert i å finne ut, om det finnes en dokumentert strategi bak deres utvikling av mange unge spelare på elitenivå, sett fra klubbens side, sett fra et hockeygymnas sin side, sett fra spillernes egen side. Jeg er derfor svært takknemmelig om dere kan svare på spørsmålene under. Du vil selvsagt få tilsendt hele oppgaven når den er ferdig. Det er meningen att oppgaven skal hjelpe klubber og innstanser som jobber med hockey å konstruere en helhetlig plan for utvikling av unge elitespillere. Jeg setter pris på om svaret kan sendes meg per e-post før 19.april.

1. Hvilken vision ligger til grunn for samarbeidet mellom NTG og Frisk Asker i forhold til utvikling av unge elitespillere?

Målet er å utvikle gode nok hockeyspillere til at noen går videre også til A-laget. Underveis vil vi ha konkurransedyktige lag med ambisjoner om NM-gull i U17 og U19. Vi ønsker også å ha spillere på aldersbestemte landslag.

2. Hvilken målsetning har NTG i forhold til den enkelte spiller i forhold til utdanningen?

Vi ønsker at spillerne skal kunne kombinere skole og hockey best mulig, slik at satsing på hockey ikke går ut over fremtidige utdannings- og jobbmuligheter.

3. Hvilke verdier jobbes det etter i hverdagen?

Fokus på fellesskapet – det å få til noe sammen. Selvtillit og troen på egne ferdigheter i kombinasjon med respekt for andre. Gode holdninger på och utanfor isen, positive verdier ochså for skole och fritid. Ærlighet, Respekt och Entusiasme

4. Finnes det en årsplan for arbeidet? Hvilke grunnelementer ligger i denne?

Trenerne pålegges i avtalen sin å utarbeide dette. Ikke mange føringer fra klubben, bortsett fra ikke å fokusere for ensidig resultatmessig i seriespillet, for der skal spillerutvikling veies opp mot dette med resultater. Det er bare i sluttspill vi skall være ensidig resultatorientert.

5. Har man utviklet en lederskapsfilosofi(eks. situasjonstilpasset lederskap) klubben jobber etter? I så fall hvilken?

Det tillates ganske store personlige variasjoner for trenerne, men alle plikter å være samarbeidsorienterte mht samarbeid med lagenheter over og under. Ingen får være bare opptatt av seg og sin gruppe.

6. Bruker klubben en utdanningsmal for det enkelte lag i ungdomsavdelingen(eks. Hockeyens ABC), eller er det opp til den enkelte trener, på hvert årstrinn å bestemme opplegget?

Klubben har en utdanningsplan, men mye er likevel opp til hver enkelt trener. Vi er i ferd med å utvikle kvalitetskontroll for ferdigheter for alle lag fra U12 og oppover, dvs. definere vad spillerne skall ha lært på hvert alderstrinn.

7. Hvor mye jobber man individuelt kontra lagteknisk i NTG hverdagen?

Dette diffrenseres se årsplan 2009-2001

8. Hvilket spillesystem jobber man etter i samarbeidet Frisk/NTG, og ved hvilken alder begynner man å jobbe taktisk?

Vi følger a-lagets spillsystem med 100% på 1 div och litt mindre i J-19, J-17 helt annerledes.

9. Er moderne hockey mer snakk om spillestil enn spillesystem, i så fall hvorfor?

Tidligere valg med en valgfrihet i spillesystemet mer enn Frisk stilen.

10. Har Frisk/NTG innført spillebok(arbeidsinstruks) for elevene?

Ja, men det er mye individuelle valg, I vår måte og utvikle spelare.

11. Vilka tekniske verktøy bruker man i hverdagen, til trening, kamper och analyse?

Filmer kamper (Hjemme) ikke brukt interplay i noen grad. Dette skole år men planen er til neste skole år. Men kamper analyseres och gjennomgåes etter kamp och tar med treningsmomenter.

12. Vad mener dere kreves av en spiler med talent, for å nå opp til elite och internattionalt nivå?

Definitivt hardt arbeid i tillegg til talentet.

13. Hvis dere ser store talenter i klubben, lager dere da et spesielt opplegg for denne/disse? I så fall vil jeg gjerne ha eksempler(egentrening, hospitering etc.).

Alle som trener 2 ganger om dagen og inngår i NTG-opplegget anses som spillere som skal gis mulighet til å utvikle seg. Vi har blitt overrasket tidligere over hvem av dem som har blitt eliteseriespillere. En spiller som nå ser ut til å ta spranget, var den siste som ble tatt opp på NTG i sitt årskull, så alle på dette nivået må pleies som talenter.

14. Hvordan ser stigen fra ung og lovende til etablert eliteseriespiller ut i deres øyne?

Det handler mye om hele tiden å kunne delta i flere sammenhenger med ulike utfordringer. De fleste ”unge og lovende” spillere deltar både i kamper der de har gode muligheter for å prestere og i andre kamper hvor de må strekke seg i konkurranse med overmakten. Når de tar et nytt steg, flyttes det samme prinsippet ett hakk opp.

15. Finnes det en helhetlig dokumentert tankegang for utvikling av unge spelare fra barn til senior i Frisk Asker?

Vi har det som heter ”Den Grønne Veien”:

http://idrett.speaker.no/Downloads/61321/docs/Den_grønne_veien_nettside_N3_1.pdf

16. Finnes det noen strategi på å inkludere en juniorspiller i a-lagstroppen? i kamptroppen? I overtall och undertallspill?

Nei. I praksis følger det av antall skader og sykdom hvor mye juniorene brukes på A-laget. Det var väldigt mye sesongen 2008/2009, men lite sesongen 2009/2010.

17. Tas det hensyn til ungdomssatsningen/strategien i Frisk/NTG når man ansetter a-lagstrener?

Nei, ikke i betydningen ”ungdom” som juniorer. Men hvis du inkluderer i begrepet de unge seniorene, så er svaret ja.

18. Bruker U17/U19 og 1.divisionslagene samme spillesystem som a-laget, eller bestemmer trener for det enkelte lag hvordan det skall spilles?

Bestemmes av den enkelte trener. I siste sesong fulgte 1.div og U19 i stor grad A-laget, mens U17 spilte helt annerledes.

19. Hvordan opplever nærmiljøet deres satsning på unge spillere? (sett i forhold til goodwill i næringslivet, media og publikum)

Svært positivt. Men alle/mange savner noen bedre og flere toppspillere som krydder og som forbilder for utvikling. Vi har hatt for få etablerte i de siste to årene.

20. Har klubben en filosofi i forhold til valg av spillere i kamp, om en ung spiller og en eldre spiller i samme position er like gode? Hvem velger man?

I utgangspunktet satses det på den yngste, hvis begge har kontrakt. Men hvis bare den eldste har kontrakt, kan det nok lett bli til att denne likevel foretrekkes, til tross for formsvikt etc.

21. Hvilke økonomiske rammer ligger til grunn for ungdomssatsningen i Frisk/NTG per sesong?

Vanskelig å nevne noen bestemt sum, pga ikke tydelige nok avgrensninger mellom alderskull i jr. avdelingens regnskap.

NTG ishockey kun har budsjett på 1,3 mill i tillegg kommer Frisk Junior støtte

Jeg er veldig takknemmelig for att dere finner tid til å svare på alle spørsmålene ovenfor. Svar sendes per e-post til: morgan.andersen@stjernen.no

Med vennlig hilsen

Morgan Andersen

Sportssjef/Hovedtrener Stjernen Hockey

Til: Mats Zuccarello Aasen (New York Rangers)

Fredrikstad 9.april 2010

Spørsmål i forbindelse med Eksamensoppgave Elitränarutbildning(ETU).

Hei Matts.

Jeg er kommet inn på Elitränarutbildningen (ETU) i regi av Sveriges Ishockeyförbund. Jeg har valgt følgende som min eksamensoppgave: ”Hvordan, fra en hovedtreners ståsted, inkludere unge spelare i a-laget”.

I den forbindelse tar jeg utgangspunkt i klubbene Stjernen Hockey i Norge, Skellefteå AIK i Sverige, USA Hockey på internasjonalt nivå, hockeygymnasene WANG Toppidrett og Norsk Toppidrettsgymnas (NTG) samt spillerne Mathis Olimb, Matts Zuccarello Aasen og Martin Røymark.

Alle disse instanser har hatt fremgang i bruk av unge spelare på elitenivå. Jeg er ute etter å finne svar på om denne fremgangen skyldes en rød tråd i hele virksomheten, om det ligger dokumentasjon til grunn for fremgangen, om det skyldes tilfeldigheter, eller om det skyldes en ikke dokumenterbar klubbkultur/toppidrettskultur, som har bygd seg opp over lang tid.

I forbindelse med spillerne er jeg interessert i å finne svar på om deres flotte karrierer så langt, om det finnes en rød tråd bak deres utvikling, sett fra klubbens side, sett fra et hockeygymnas sin side, sett fra spillernes egen side. Jeg er derfor svært takknemmelig om du kan svare på spørsmålene under. Dersom du vil att din deltakelse skall være konfidensiell, så er det fint om du sier i fra om dette. Du vil selvsagt få tilsendt hele oppgaven når den er ferdig. Jeg setter pris på om du kan gi meg svar per e-post før 19.april.

1. Vilken klubb ser du på som din barndomsklubb(hockeyskole – U16): **Hasle Løren – Vålerenga(sammenslåing klubber)**

2. Er din barndomsklubb kjent for å få frem unge spelare på elitenivå, kan du nevne noen? **Både og, noen spillere fra mitt lag , som Alex Bonsaksen(Modo), Brede Csicar(Mora), Robin Dahlström(Sparta) og Lars Haugen(Lørenskog).**

3. Vet du om det finnes en dokumentert filosofi bak utvikling av unge spelare i denne klubben, i så fall er det fint om du peker på noen hovedpunkter i klubbens kultur. Har klubben trenere som jobber etter en mal, for eksempel hockeyens ABC, eller har klubben trenere og ledere som har vært i klubben lenge? **Det er jeg ikke sikker på.**

4. Hvis ikke, hva tror du det kommer av att mange unge spillere blir elitespillere fra klubben? **Bra kultur och tilgjengelig istid på dagtid.**

5. Spilte du på et eller aldersbestemte lag frem til du fylte 16, og i så fall hvor mange aldersklasser fikk du spille opp? Føler du att klubben tidlig lagde en helhetlig plan for din

fremtidige utvikling? Hva gjorde de for deg? **Fikk sjelden spille opp, men på vårt lag hadde vi trenere som var interesserte og la sin sjel i treningene, som smittet over på spillerne.**

6. Hadde du en eller flere trenere i denne tiden, hvor mange? **Jeg hadde tre trenere, alle foreldre.**

7. Hvor mange istreninger per uke hadde du i alderen 12-16 år? **Fem i uken + frigåing.**

8. Vad trente du mest på, på is, i alderen 13-16 år? **Skøyteteknikk och ferdigheter**

9. Brukte dere mest tid på utviklingen av ferdigheter eller på taktisk trenig? **Ferdigheter**

10. Ble du tidlig "oppdaget" som talent? Og fikk du da spesiell oppmerksomhet, ved å få spille på lag opp, hospitere i trening osv? I så fall hvordan foregikk dette? **Det var mange talenter i mitt lag, der alle fikk god oppfølging**

11. Startet du på hockeygymnas, i så fall hvilket og hvor lenge? **Startet på Norsk Toppidrettsgymnas (NTG) i Bærum.**

12. Hvor gammel var du når du debuterte på aldersbestemte landslag?**15 år, på U16**

13. Når debuterte du på a-laget og for hvilken klubb? **17 år for Frisk Asker**

14. Hvor gammel var du når du debuterte på a-landslaget? **19 år**

15. Når du gikk på hockeygymnas, hvordan så din hverdag ut? **Trening 08.30-10.00, skole 11-16, lagtrening 18.00-19.30, med mat i mellom.**

16. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til istrening, fysisk trening, skole, kosthold, teori? **Ja**

17. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til lagtrening kontra individuell trening, i så fall hvordan? **Var mest lagtrening, samt ferdighetstrening**

18. Var skolehverdagen samkjørt med klubbens trenings og kampopplegg, i så fall hvordan? **Ja, vi trente hardere på fridager och fikk fri fra skolen etter bortekamper.**

19. Hvordan skjedde innskoleringen i seniorhockey for deg? (Ble du først tatt opp som hospitant, så trening hver dag, så kamper og etter hvert når fikk du spille over/undertall?) **Kom opp som 3.rekke spiller i år en. Fikk så mer ansvar i PP og PK år 2.**

20. I tillegg til ditt eget unike talent, din egeninnsatts, drømmer og mål, hva kan du peke på som gjør att du er kommet dit du er nå som spiller? **Jeg har alltid hatt det gøy og ikke tatt alt så veldig alvorlig.**

21. Er det ting du selv vil peke på som har vært viktig for din utvikling, som jeg ikke har spurt om?

Jeg er veldig takknemmelig for att du tar deg tid til å svare på alle spørsmålene ovenfor. Hvis du vil att navnet ditt skall holdes konfidensielt i eksamensdokumentet så stryker du ut det som ikke passer av **ja/nei**. Svar sendes per e-post til: morgan.andersen@stjernen.no

Jeg ønsker deg lykke til videre i karrieren.

Med vennlig hilsen

Morgan Andersen

Sportssjef/Hovedtrener Stjernen Hockey

Til: Martin Røymark (Timrå IK)

Fredrikstad 9.april 2010

Spørsmål i forbindelse med Eksamensoppgave Elitränarutbildning(ETU).

Hei Martin.

Jeg er kommet inn på Elitränarutbildningen (ETU) i regi av Sveriges Ishockeyförbund. Jeg har valgt følgende som min eksamensoppgave: ”Hvordan, fra en hovedtreners ståsted, inkludere unge spelare i a-laget”.

I den forbindelse tar jeg utgangspunkt i klubbene Stjernen Hockey i Norge, Skellefteå AIK i Sverige, USA Hockey på internasjonalt nivå, hockeygymnasene WANG Toppidrett og Norsk Toppidrettsgymnas (NTG) samt spillerne Mathis Olimb, Matts Zuccarello Aasen og Martin Røymark.

Alle disse instanser har hatt fremgang i bruk av unge spelare på elitenivå. Jeg er ute etter å finne svar på om denne fremgangen skyldes en rød tråd i hele virksomheten, om det ligger dokumentasjon til grunn for fremgangen, om det skyldes tilfeldigheter, eller om det skyldes en ikke dokumenterbar klubbkultur/toppidrettskultur, som har bygd seg opp over lang tid.

I forbindelse med spillerne er jeg interessert i å finne svar på om deres flotte karrierer så langt, om det finnes en rød tråd bak deres utvikling, sett fra klubbens side, sett fra et hockeygymnas sin side, sett fra spillernes egen side. Jeg er derfor svært takknemmelig om du kan svare på spørsmålene under. Dersom du vil att din deltakelse skall være konfidensiell, så er det fint om du sier i fra om dette. Du vil selvsagt få tilsendt hele oppgaven når den er ferdig.

1. Vilken klubb ser du på som din barndomsklubb(hockeyskole – U16): **Manglerud Star**

2. Er din barndomsklubb kjent for å få frem unge spillere på elitenivå, kan du nevne noen? **Ja, M/S har fått frem spillere som Mats, Marius og Mathias Trygg, Mats Hansen, Mathis Olimb, Niclas Roest og Mats Frøshaug, for å nevne noen.**

3. Vet du om det finnes en dokumentert filosofi bak utvikling av unge spillere i denne klubben, i så fall er det fint om du peker på noen hovedpunkter i klubbens kultur. Har klubben trenere som jobber etter en mal, for eksempel hockeyens ABC, eller har klubben trenere og ledere som har vært i klubben lenge? **På mitt lag var treningen basert på veldig mye skøytegåing. Jeg er usikker på om M/S har noen grunnfilosofi, men jeg tror mye av grunnen til bra årganger spillere er interesserte foreldretrenere som legger grunnlag for veldig bra treninger hele tiden!**

4. Hvis ikke, hva tror du det kommer av att mange unge spillere blir elitespillere fra klubben? **Jeg tror mange blir elitespillere fordi M/S får barn fra et stort område i Oslo, at det er bra treninger og bra spillere som pusher hverandre.**

5. Spilte du på et eller aldersbestemte lag frem til du fylte 16, og i så fall hvor mange aldersklasser fikk du spille opp? Føler du att klubben tidlig lagde en helhetlig plan for din fremtidige utvikling? Vad gjorde de for deg? **Jeg spilte alltid en klasse opp i tillegg til mitt eget lag. Etter hvert som jeg ble eldre spilte jeg tre alderklasser opp, som for eksempel U20 når jeg var 15. Dette fordi trenerne trodde jeg ville utvikle meg av dette. Når jeg var yngre var trenerne veldig strenge på att jeg skulle spille for min egen aldersklasse selv om jeg spilte opp også.**

6. Hadde du en eller flere trenere i denne tiden, hvor mange? **Jeg hadde de samme trenerne helt frem til U20, bortsett fra et år.**

7. Hvor mange istreninger per uke hadde du i alderen 12-16 år? **Trente med eldre og yngre lag, alt for å være på is hver dag.**

8. Hva trente du mest på, på is, i alderen 13-16 år? **Skøytegåing, skudd, teknikk.**

9. Brukte dere mest tid på utviklingen av ferdigheter eller på taktisk trenig? **Utvikling av ferdigheter och innstilling.**

10. Ble du tidlig "oppdaget" som talent? Og fikk du da spesiell oppmerksomhet, ved å få spille på lag opp, hospitere i trening osv? I så fall hvordan foregikk dette? **Ja, og jeg spilte opp i systemet fordi jeg var god på mitt eget lag.**

11. Startet du på hockeygymnas, i så fall hvilket og hvor lenge? **Jeg gikk på WANG Toppidrett i 3 år.**

12. Hvor gammel var du når du debuterte på aldersbestemte landslag? **15 år, på U16 landslaget.**

13. Når debuterte du på a-laget og for hvilken klubb? **Jeg debuterte i eliteserien når jeg var 16 år med M/S.**

14. Hvor gammel var du når du debuterte på a-landslaget? **Jeg var 18 år.**

15. Når du gikk på hockeygymnas, hvordan så din hverdag ut? **Trening fra kl.08.00-10.00, skole til 16.00, så trening i klubb, så hvile.**

16. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til istrening, fysisk trening, skole, kosthold, teori? **Ganske gjennomtenkt, med mat, alt gikk av seg selv med bra foreldre!**

17. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til lagtrening kontra individuell trening, i så fall hvordan? **Det var ofte individuell trening på hockeygym, och lagtrening om kvelden.**

18. Var skolehverdagen samkjørt med klubbens trenings og kampopplegg, i så fall hvordan? **Treningen med laget var rett etter att skolen var ferdig.**

19. Hvordan skjedde innskoleringen i seniorhockey for deg? (Ble du først tatt opp som hospitant, så trening hver dag, så kamper og etter hvert når fikk du spille over/undertall?) **Første sesongen fikk jeg spille litt og litt. Andre sesongen fikk jeg spille over og undertall.**

20. I tillegg til ditt eget unike talent, din egeninnsatts, drømmer og mål, hva kan du peke på som gjør att du er kommet dit du er nå som spiller? **Treningskultur, bra innstilling och veldig bra foreldre.**

21. Er det ting du selv vil peke på som har vært viktig for din utvikling, som jeg ikke har spurt om? **Har vært veldig mye på is. Var på uteis hver dag, samt trening med lag på is hver dag når jeg ble eldre. Jeg er helt sikker på att det viktigste er å være utrolig mye på is og få inn veldig bra grunnferdigheter. Styrken kan trenes opp litt senere.**

Jeg er veldig takknemmelig for att du tar deg tid til å svare på alle spørsmålene ovenfor. Hvis du vil at navnet ditt skal holdes konfidensielt i eksamensdokumentet så stryker du ut det som ikke passer av **ja/nei**.

Jeg ønsker deg lykke til videre i karrieren.

Med vennlig hilsen

Morgan Andersen

Sportssjef/Hovedtrener Stjernen Hockey

Til: Matthis Olimb (Västra Frölunda)

Fredrikstad 9.april 2010

Spørsmål i forbindelse med Eksamensoppgave Elitränarutbildning(ETU).

Hei Mathis.

Jeg er kommet inn på Elitränarutbildningen (ETU) i regi av Sveriges Ishockeyförbund. Jeg har valgt følgende som min eksamensoppgave: ”Hvordan, fra en hovedtreners ståsted, inkludere unge spelare i a-laget”.

I den forbindelse tar jeg utgangspunkt i klubbene Stjernen Hockey i Norge, Skellefteå AIK i Sverige, USA Hockey på internasjonalt nivå, hockeygymnasene WANG Toppidrett og Norsk Toppidrettsgymnas (NTG) samt spillerne Mathis Olimb, Matts Zuccarello Aasen og Martin Røymark.

Alle disse instanser har hatt fremgang i bruk av unge spelare på elitenivå. Jeg er ute etter å finne svar på om denne fremgangen skyldes en rød tråd i hele virksomheten, om det ligger dokumentasjon til grunn for fremgangen, om det skyldes tilfeldigheter, eller om det skyldes en ikke dokumenterbar klubbkultur/toppidrettskultur, som har bygd seg opp over lang tid.

I forbindelse med spillerne er jeg interessert i å finne svar på om deres flotte karrierer så langt, om det finnes en rød tråd bak deres utvikling, sett fra klubbens side, sett fra et hockeygymnas sin side, sett fra spillernes egen side. Jeg er derfor svært takknemmelig om du kan svare på spørsmålene under. Dersom du vil att din deltakelse skall være konfidensiell, så er det fint om du sier i fra om dette. Du vil selvsagt få tilsendt hele oppgaven når den er ferdig.

1. Hvilken klubb ser du på som din barndomsklubb(hockeyskole – U16): **Manglerud/Star (M/S)**
2. Er din barndomsklubb kjent for å få frem unge spillere på elitenivå, kan du nevne noen? **Mats, Marius och Mathias Trygg, Mats Hansen, Martin Røymark.**
3. Vet du om det finnes en dokumentert filosofi bak utvikling av unge spillere i denne klubben, i så fall er det fint om du peker på noen hovedpunkter i klubbens kultur. Har klubben trenere som jobber etter en mal, for eksempel hockeyens ABC, eller har klubben trenere og ledere som har vært i klubben lenge? **Mye skøytegåing i ung alder.**
4. Hvis ikke, vad tror du det kommer av at mange unge spelare blir elitespillere fra klubben? **Det er forbilder å se opp til. Det er kultur for hockey i området, det er mange spillere.**
5. Spilte du på et eller aldersbestemte lag frem til du fylte 16, og i så fall hvor mange aldersklasser fikk du spille opp? Føler du att klubben tidlig lagde en helhetlig plan for din fremtidige utvikling? Hva gjorde de for deg**? Jeg spilte tre klasser opp.**
6. Hadde du en eller flere trenere i denne tiden, hvor mange? **2 trenere**

7. Hvor mange istreninger per uke hadde du i alderen 12-16 år? **7-10**
8. Hva trente du mest på, på is, i alderen 13-16 år? **Teknikk**
9. Brukte dere mest tid på utviklingen av ferdigheter eller på taktisk trenig? **Begge deler**
10. Ble du tidlig "oppdaget" som talent? Og fikk du da spesiell oppmerksomhet, ved å få spille på lag opp, hospitere i trening osv? I så fall hvordan foregikk dette? **Var tidlig god og fikk være med på et høyere nivå tidlig.**
11. Startet du på hockeygymnas, i så fall hvilket och hvor lenge? **Gikk tre år på WANG Toppidrett i Oslo**
12. Hvor gammel var du når du debuterte på aldersbestemte landslag? **15 år på U16**
13. Når debuterte du på a-laget og for hvilken klubb? **16 år for Vålerenga**
14. Hvor gammel var du når du debuterte på a-landslaget? **19 år**
15. Når du gikk på hockeygymnas, hvordan så din hverdag ut? **Tre treninger på dagtid med WANG, og trening/kamp hver dag med klubben**
16. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til istrening, fysisk trening, skole, kosthold, teori? **Kjørte individuell trening med WANG och lag trening i klubben**
17. Var hverdagen gjennomtenkt i forhold til lagtrening kontra individuell trening, i så fall hvordan? **Ja, se over**
18. Var skolehverdagen samkjørt med klubbens trenings og kampopplegg, i så fall hvordan? **Denne var ikke samkjørt**
19. Hvordan skjedde innskoleringen i seniorhockey for deg? (Ble du først tatt opp som hospitant, så trening hver dag, så kamper og etter hvert når fikk du spille over/undertall?) **Spilte lite første året, og fikk tillit andre året**
20. I tillegg til ditt eget unike talent, din egeninnsatts, drømmer og mål, vad kan du peke på som gjør att du er kommet dit du er nå som spiller? **Har fått mye hjelp av pappa(tidligere toppspiller) treningsmessig och har blitt kjørt av mamma och pappa.**
21. Er det ting du selv vil peke på som har vært viktig for din utvikling, som jeg ikke har spurt om?

Jeg er veldig takknemmelig for att du tar deg tid til å svare på alle spørsmålene ovenfor. Hvis du vil at navnet ditt skall holdes konfidensielt i eksamensdokumentet så stryker du ut det som ikke passer av **ja/nei**.

Jeg ønsker deg lykke til videre i karrieren.

Med vennlig hilsen

Morgan Andersen

Sportssjef/Hovedtrener Stjernen Hockey

6.Diskution

Jag vill tolka dom resultat jag fått fram. Och samtidigt komma med egna tolkningar av detta tema.

När det gäller tema: ”Hur, från en huvudtränares position, skola inn unga spelare i A-laget”, praktiserar dom intervjuvade innstanser en gradvis innskolning i A-laget, genom hospitering i träning, så matchning i en mindre betydande roll, så innskolning i PP och PK spel. Under skolningstiden får man spela mycket i viktiga situationer på egen åldersnivå, till exempel A-juniorerna.

Spelarna Zuccarello Aasen, Røymark och Olimb har alla upplevd denne typ av innskolning till A-laget, och Skellefteå AIK praktiserar sitt system med noggrannhet. Är man anställd som A-lagstränare i en klubb som har en röd tråd i sin ungdomsutveckling, där kärnan i laget skall vara unga lovande lokala spelare, så måste man använda mycket tid på att innvolvera sig i värksamheten till A och B juniorena och Hockeygymnasiet. För att ha översikt över vilka spelare som till värje tid utvecklas så måste man se träningar och matcher, delegera arbete åt sin stab och ha nära kontakt med ungdomstränarna. Jag tror också att en tränare i en sådan klubb bör vara klar i sin kommunikation til omvärlden om medvetenheten i klubbens satsning. Internkommunikation och valet av ledarskap vill troligen också vara mycket viktig i en spelargrupp med många unga spelare kombinerat med vuxna välutbildade spelare, som måste vara genomtänkta och aksepterande till sin roll i laget och klubben. Troligt borde man säkra sig att man har en stärk styrelse och en sportschef som man vet står bakom satsningen och vilka presmisser anställningen är gjord på.

USA Hockey, som förbund, har innfört utbildningsprogram för olika åldrar (ADM), samt innfört talang camper från fyllda 14.år. Deras erfarenhet är att en del av deras stater med sina organisationer kör egna program. Deras 40 till 50 til nästan varje tid bästa ungdomsorganisationer involverar dom sig i aktivt. USA Hockey använder til information $6M årligen på sina ungdomslandslag, sin spelarutveckling, sina talangcamper och på tränarutbildning. Deras U17 landslag, som blir U18 i VM, spelas tilsammans under två år i Amerikanska juniorligan, där det över den tiden bara är några utskiftningar på spelare. Detta säger för oss alla nogonting om hur mycket som satsas på utveclingen av ishockey hos dom bästa nationerna, och att man måste investera, forska, jobba hårt och vara ödmjuk för att få framgångar. När man ser att USA vinner U20 VM, har vunnit U18 VM och var i OS final i 2010, så fins det anledning att titta på vad som ger dom framgång. I tillägg til deras program, så byggs ständigt flera ishallar, alla unga spelare har tilgång på is hela året i förhållande til träning av färdigheter. Organiseringen av ishockey i USA sker i klubbar och skolor. Gemensamt för dom flesta är god finansiering, mycket istid och att man har råd att anställa

duktiga tränare tidligt. Dom använder sin konkurrans med Canada som en motivationskälla. Dom innför konkurrans om platser i laget från dag en, och dom har belöningssystem. När spelarna når college ålder är motivasjonen scholar ship och för någon NHL. Samhället er ju bygt annorlunda än vårat på det sätt att många skolor har egna skollag, som tilsammans med klubbar sponsras genom donationer från det lokala näringslivet och är mer privatiserad än våran idrottsrörelse. En annan skillnad i USAs Hockey är att det inte finns något spesielt samarbete mellan ungdomsutvecklingen och NHL och andra proffsligor, som ju är helt egna fristående kommersiella organisationer. NHL ger stöd til både USA Hockey och Hockey Canada till deras spelarutvecklingsprogram på $8M årligen. NHL betalar inget ekonomiskt stöd till förbund/klubbar i Europa som utvecklar spelare som hamnar i NHL.

I Norden är det dom nationella förbunden som har hand om tränarutbildning och spelarutbildningsmaterial och som samlar hockeyen till en”familj”. I USA finns flera ”familjer”. USA Hockey lägger stor vikt på skridskoåkning och individuella färdigeter tilpassatt sin rinkstorlek. Många influenser är hämtade från Europa, i synnerhet Sverige och Ryssland, men är tilpassad deras spel, som är rakare, mer fysisk och snabbare på grund av rinkens storlek. I och med att ytterzonerna har olika storlek, i förhållande till Europa, så tilpassas också färdighetsträningen i förhållande till rinkarna. Man har i utgångspunkten bara anfalls och försvarsspel, medan vi har spel i midtzonen som en viktig del av vårat spel.

Efter att ha studerat några av värdens bästa nationers utbildningsprogram, så är det i mina ögon liten tvekan om att Svenska Hockeyens ABC är den mest genomarbetade, helhetliga, tilgängliga och åldersanpassande utbildningsprogram jag hittat. Et utbildningsprogram som är demokratisk utarbetad innom Svensk ishockey, som dom flesta klubbar jobbar efter och som ständigt är i utveckling, är rätt unikt. Jag upplever att detta är et program många länder tar utgångspunkt i och tilpassar sin kultur och sina rinkar. Den Svenska tränarubildningen är den mest omfatttade i världen, som organiseras av et ishockeyförbund.

Skellefteå AIK är i Nordisk mått en storhet som har utvecklat en egen filosofi på spelarutvekling, genom att satsa stora ekonomiska ressurser på duktiga tränare och ledare, som drar i samma riktning och som jobbar i klubben över lång tid. Filosofin går som en röd tråd från hockeyskolan till A-laget efter klara riktlinjer. Anställningen av Lasse Johansson som sportschef, som kommer från klubbens egna led, styr och säkrar detta. Satsningen visar att man fått fram många lokala spelare, som holder topp nationell och internationell nivå. Detta faktum har gett en stabil publik och stabila sponsorer, och igen en god ekonomi. Denna filosofi, som stöptes när klubben hadde dårlig ekonomi och var utanför Elitserien, skall nu dokumenteras och videreföras och utvecklas. Det planeras också en spelbok, som skall ligga som

grund för klubbens spelstil, som spelare kan ha som utbildningsmal från U16 och upp til A-laget. Att deras satsning är systematisk och fungerande helt från barnsben, och spesielt från 13 års ålder och upp är imponerande. Goda eksempel på grunder i satsninen är til exempel att man inte låter en juniorspelare starta på bänken i A-laget, då man menar det är bätre spelarutveckling att spelaren tränar eller spelar med A-juniorerna i stället. För dom juniorer som får spela i A-laget, så räknas antal minuter man spelar och är dom få tränar man tilsvarande minuter som dom bästa spelar så att man kompenserar. Tankan är att skola inn juniorspelare först i träning, så i matcher. Innskolning i PP och PK sker ofta år två och tre i A-laget. I mellantiden spelar man ”special teams” situationerna i egen åldersgrupp, A-juniorerna. I A ocg B-juniorerna praktiserar man träning och spel där man utesluter icing och ”dump inns”, och strävar efter att ha pucken i laget mest möjligt. För att genomföra och bibehålla en sådan strategi krävs det en stark styrelse och starka klara ledare, som fungerar kulturbärare. Klubben är också väldigt klar på sin filosofi när man anställer A-lagstränare, som måste följa dom innarbetade riktlinjerna.

I Norge ser man att dom flesta spelarna utvecklas rätt tilfälligt i klubbar med en icke nedfäld filosofi, där man har föraldratränare. Om dom är duktiga, i dom undersökta tilfällen gamla toppspelare med hjärta i sin klubb och i sina barn, så kommer det fram stora enskilda talanger. När dom kommer til et hockeygymnas, där dom bästa Norska alla är privata, där spelarna måste betala för att gå, så säts deras utveckling i system. Stort sätt alla Norska spelare, med få undantag (Jonas Holøs), har gått på privata hockeygymnas i Norge, och spelat i Norska Elitserien, innan dom flyttar ut. Det er väldigt få spelare från Norge, som rest till Sverige för att gå på hockeygymnas, som lyckats ta sig til Elitserien (Martin Lauman Ylven i Linköping undantag).

Några klubbar har knutet hockeygymnas direkt till sig, som Frisk Tigers, som har et samarbete med NTG. Det samma har Lillehammer IK, också med NTG. Där får spelarna en samhandling i sin vardag, mellan individuell utveckling och lagsutveckling. Norska Ishockeyförbundet är et förbund med bra kompetens, men med små ressurser, så klubbarna måste själva i stor grad stå för riktningen i sin utveckling. Det finns inget eget utbildningsprogram, som Hockeyens ABC i Norsk ishockey. Förbundet har ofta visatt til IIHFs program ”Learn To Play”, och det är nu utvecklat en Norsk skridskoskola. Det finns en egen tränarutbildning i tre steg som håller god nivå. För att klubben skall få elitlisens innförs krav om Trener 3 utbildning för Elitränarna från 2010/2011 sesongen.

WANG Toppidrett i Oslo, har dagligen spelare från klubbar som Vålerenga Hockey, Manglerud/Star, Furuset, Grûner och Hasle/Løren. Det finns ingen direkt kopling mellan vad som sker på hockeygymnaset på dagtid och det som sker i

spelarnas klubbar på kvällen, till trots för at WANG har änställd tränare med mycket hög kompetens. Detta ger en utmaning i förhållande til spelarens individuella utveckling och vardag, samtidig som det kan vara en utmaning att få olika lärdomar på samma saker. Att få rätt mängd träning till rätt tid i förhållande till matcher, till skolprov och landslagsuppdrag är en rejäl utmaning för spelarna.

Gemensamt för dom tilfrågade Norska spelarna är att alla spelat upp till äldre lag i klubben, som är två-tre år äldre hela vägen, att dom har haft duktiga föraldratränare, stöttande föräldrar och varit 7-10 timmar på is i veckan från 8-10 års ålder. Gemensamt är att alla fick spela i A-laget i Elitserien vid 16-19 års ålder. Dom blev matchade inn i olika faser av spelet bit för bit.

Min uppfattning är att utvecklingen av toppspelare fortfarande sker lite tilfälligt i många föreningar/organisationer nationalt och internationalt och att det är dom som har utvecklat en klar filosofi, från sin ungdomsvärksamhet och till och med Elitlaget, nedfäld eller som ”kulturärv”, som ständigt utvecklas och som klarar av utmaningar i tuffa tider. Detta är klubbar som som kan bibehålla sin position år efter år. En nedfälld och fungerande filosofi ger klubben skydd når nyckelpersoner slutar eller får en annan position i klubben. Samtidigt är det lättare att anställa nye personer i nyckelroller, då man vet eksakt vad man söker.

Det ser ut till att dom föreningar som inte använder stora ressurser på spelartutveckling, och ser till att sin filosofi blir nedfälld(en rød tråd), gör stora svängnigar i resultat, ekonomi och sin position i elitsystemet. När nyckelpersonell försvinner ur föreningen försvinner också en del av kulturen som har skapat framgångar. Nya personer kommer inn med sin filosofi, som det tar tid att utveckla och att få aksept för. Klubben får en annan position den tid det tar att komma tilbaks på tidligare nivå. I Svenska Elitserien finns det klubbar som satsar stora ressurser på spelarutveckling, men som inte har någon nedfälld filosofi om hur man ska skola inn dom bästa i Elitlaget. Man kan inte direkt se samhandlingen mellan Sportschef och huvudtränare gentemot dom som utvecklar unga spelare. Kravet är kanske hela tiden att vinna titlar och då handlar man inn etablerade spelare i stället för att våga skola inn egna unga talanger. Talangutvecklingen blir då mer en innstans som förstärker klubbens identitet(logo) och som är till för at skapa engagemang i närmiljön. I yttersta konsekvens en kommersiell innrätning.

Sett ut i från mina intervjuer med nämda innstanser vill jag komma med förslag till et utbildningsprogram för ungdomsvärksamheten i Stjernen Hockey och en spelbok, som ger en grundmur till att utveckla en eg spelstil i klubben. Jag vill att den helhetliga nedfällda filosofi ska ligga till grund för klubben, och fungera som et levande dokument som förs vidare, utvecklas vidare, som är till hjälp att upprätthålla

klubbens position år efter år. När nya tränare och ledare kommer inn så har dom ett dokument (grundmur) att jobba ut i från.

Stjernen Hockey har valt att innföra Hockeyens ABC från hockeyskolan och upp til hockegymnasiet. Alla tränare binder sig att utbildas och att följa hockeyens ABC och dens utveckling. Föraldrar säts inn i vad Hockeyens ABC innebär. Från U16 finns et eget samarbete mellan WANG Toppidrett och Stjernen Hockey. I Hockeygymnasiet arbetas det med individuella färdigheter på dagtid, och laget jobbar i hop på kväldstid. Kvällsträningarna är lagt inn rätt efter A-lagets träningar värje dag, så att det är samkört med tanke på hospitering upp och ned. Vi har anställd tre tränare som dagligen ska jobba med spelarna, där A-lagets tränare är med på morgonträningarna och individuell träning med hockeygymnasiet, tilsammans med tränare och målvaktstränare från hockeygymnasiet. Andretränare på a-laget leder ”WANG gruppens” lagträningar kveldstid. På så sätt har man dagligen en samkörning på utvecklingen av alla spelare i denna grupp.

På bakgrund av undersökningen kommer jag att utveckla en egen spelbok, som innförs fra U16, som är klubbens arbetsinnstruks för framtidiga elitspelare och som är klubbens spelstil/spelide. Spelboken innehåller spelets alla faser med och utan puck. I tillägg görs det en årsplan, som inkluderar fysisk träning, ledarskap, regler, mediatips och kosthold.

I förberedelse, utveckling och genomförning av träningar använder vi Flexxcoach, et amerikansk elektronisk verktyg, där man har en övningsbank för olika åldrar, många med animationer. Här kan man också utveckla egna övningar som man lägger i övningsbanken. Alla klubbens tränare har tillgång till denna bank. I A-laget sänds dagens träningspass ut till spelarna med e-mail, så att dom kan alla övningar och syftet med övningarna före träning. Man hänger sen upp träningen med bilder och förklaringar i omklädningsrummet, eller man sätter inn en dator där spelarna kan se animationerna innan träning. Syftet är att med en kort genomgång av träningen före et ispass i tillägg, så har man försäkrat sig om att spelarna kan alla övningar, så man får man en mer effektiv träning, där övning efter övning rullar på, där man ger korta feedback längs vägen. Långa avbrott av en tränare som ritar nästa övning undviks och man får förhoppningsvis flera effektiva minuter till träning, och mer matchlika tider till arbete/vila.

På ledarskapssidan har vår egen erfarenhet genom upplevelser av många ledare format oss, och vi har låtit oss innspirera av bland andra Lars Sjödin och vi änvänder en individrättad och situationsanpassad ledarstil. I hop med spelarna utvecklar vi vision, målsättingar, kommunikastionsstrategi och värdegrunder att arbeta efter genom sesongen.

Bilagor

Frågescheman/intervjuer

Källor

- USA Hockey: Ken Martel/Guy Gosselin
- Skellefteå AIK: Janne Erixsson
- Norsk Toppidrottsgymnas (NTG)/ Frisk Tigers v/Robert Jonsson
- WANG Toppidrett Oslo v/Håvard Johansen och Anders Blegeberg
- Matts Zuccarello Aasen
- Matthis Olimb
- Martin Røymark